

KAIP LAVINTI VAIKO KALBĄ NAMUOSE

Kalbėti vaikai išmoksta bendraudami ir veikdami juos supančioje aplinkoje. Tinkama kalbai ugdyti aplinka- tai vaiko tėvai, auklėtojai ir specialistai, dirbantys su vaiku, vaikus supanti gyvoji ir negyvoji gamta, jos reiškiniai. Be to jau ankstyvame amžiuje būtina sudaryti palankias sąlygas galimai vaikų kalbos sutrikimų prevencijai- sistemingai mankštinti vaikų pirštus, mokyti taisyklingo kvėpavimo ir pūtimo pratimų, nuolat atlikti žaidybines artikuliacines mankštas, lavinti foneminę klausą ir girdimąjį suvokimą. Ypač svarbu taikyti kūrybiškus žaidimus skatinant žodinę raišką, lavinti bendrąją motoriką.

1. Pradėkite žaidimą nuo naujos, bet vaikui lengvai įveikiamos užduotėlės. Tik nesakykite „dabar eisim mokytis kalbėti“.
 2. Tai gali būti pratimas smulkiajai motorikai lavinti. Tarkim, suverti sagas ant virvutės ar sudėti keletą indelių vienas į kitą. Tai suteiks vaikeliui pasitikėjimo savimi ir sužadins smalsumą. Būtinai pagirkite už konkretų darbą: „Puikiai suvėrei sagas.“ Nekritikuokite, jei nepavyksta. Pirmą savaitę žaiskite apie 10 min. per dieną, kitą – po 15 min. Taip ilginkite laiką iki 30 min.
 3. Mokykite įsiklausyti į aplinkos garsus. Padėkite vaikui juos suvokti ir įvardykite juos. Sudarykite situacijas, kurios padėtų vaikui suprasti, iš kur sklinda garsas.
 4. Jei būtina, užduotis, nurodymus pateikite vaizdžiai (paveikslėliais ar jų serija).
 5. Norėdami atkreipti į save dėmesį, naudokite ryškius simbolius (spalvotą skritulį, pan.).
 6. Jei vaikas kalba, bet kalba netaisyklinga, modeliukite taisyklingas frazes, pvz., kaip paprašyti, išreikšti savo jausmus ir pan.
 7. Stebėkite, kaip vaikas išsako poreikius, mokykitės suprasti neverbalinę jo kalbą.
 8. Jei vaikas stengiasi kalbėti, būkite kantrūs, netaisykite kiekvienos jo klaidos.9. Jei blogai suvokia tekstą, rodykite jam paveikslėlius.11. Visada kalbėkite tik gramatiškai taisyklingais žodžiais ir sakiniais: „Ar tu nori valgyti?“, o ne: „Nori niarnia?“ Arba: „Tau skauda?“ vietoj „Tau popa?“
 9. Skatinkite vaiko norą kartoti, tarti žodelius. Niekada nesakykite, kad ne taip pasakė, neverskite kartoti žodžio, kol ištars visus garsus taisyklingai. Pagirkite vien už norą ir pastangas. Kol vaikiukas mažas (2–3 m.), svarbiausia motyvuoti kalbėti, suteikti jam pasitikėjimo savimi, kad moka ir gali pasakyti. O kai jūsų vaikui jau šešeri, galite prašyti ir pakartoti teisingai, priminti „o kaip tave logopedė mokino?“(jei lanko užsiėmimus)
7. Kasdien kalbėkite su vaiku, o ne vaikui. Skaitykite jam knygas, žiūrėkite ir aptarkite paveikslėlius.

Logopedė

Valerija Dzigelienė

2020-09-23

Kaip ugdyti vaiko kalbą namuose?

- Palaikydami akių kontaktą, kalbėkite lėtesniu tempu, trumpais sakiniais, aiškiai tardami žodžius.
- Svarbus yra žaislų, buities daiktų pavadinimų kartojimas.
- Svarbus atliekamų veiksmų komentavimas: – „*Dabar valgysim pusryčius. Atsisėsime prie stalo. Valgysime košę, kiaušinių, Įpyliau tau arbatos... Po to eisime į lauką. Reikia susidėti žaislus į dėžę.*“.
- Labai svarbus rankų pirštukų masažas ir mankšta – dėlionių, mozaikų rinkimas, piešimo, lipdymo, konstravimo užsiėmimai; pirštukiniai žaidimai ir eilėraštkai.
- Drauge su vaiku lipdykite, spalvinkite, karkykite, konstruokite (dirbant pirštukais sparčiau vystosi kalba).
- Kalbėkite tik gramatiškai taisyklingais žodžiais ir sakiniais, **nekartokite vaiko blogai tariamų žodžių.**
- Skatinkite vaiką įsiklausyti į aplinkos garsus, juos išskirti, pavadinti – *tai, automobilis nuvažiavo, pyptelėjo, lietaus lašų barbenimas į langą i rkt.*);
- Palaikykite vaiko norą tarti, kartoti žodelius. Nepatariame sakyti vaikui, kad jis ne taip pasakė. **Neverskite kartoti žodžio, kol jis nemoka išstarti visų garsų.**
- Klausykitės vaiko atidžiai, leiskite jam užbaigti savo mintį;
- Pažaiskite žaidimą „*Kas ką veikia*“. Pamatę kokį nors gyvūną – paukštį, vabzdį, drugelį, pasakykite, kaip atrodo, ką veikia, kaip juda. Pvz., varna – didelė, juoda, ji vaikštinėja, dairosi, ieško maisto, lesa, plasnoja, skrenda, karksi.
- Tėveliai, nekaltinkite ir nekritikuokite savo vaikų, o stenkitės jiems padėti.

Kaip lavinti vaiko kalbinius įgūdžius

- Vaikščiudami su vaiku, aptarkite tai, ką matote, girdite, užuodžiate, liečiate ir pan.
- Skatinkite vaiką papasakoti apie tai, ką jis mato ir jaučia. Apibūdindami daiktą, visada nurodykite jo spalvą.
- Paprašykite vaiko smulkiai ir nuosekliai papasakoti apie kokią nors laidą, matytą per televiziją.
- Kiekvieną dieną skaitykite vaikui ir paprašykite papasakoti tai, ką jis išgirdo (pvz.: „Ar tau patiko pasakojimas?“
- Kodėl? Kas tau labiausiai patiko? Kodėl?“ ir t. t.).

www.vilniauslogopedai.lt

www.frepyplaneta

www.noriukalbėti

www.ziburelis.lt